

VOORLOPIGE REACTIE VVSG OP AANGEPASTE CONCEPTNOTA VOORONTWERP OCMW-DECREET

Vooraf

1 VVSG-voorstel

In oktober 2005 bezorgde de VVSG een eigen voorstel van decreet tot wijziging van de OCMW-wet aan het kabinet. Dit voorstel werd in november 2006 (na goedkeuring van het mini-decreet van 7 juni 2006) en in februari 2007 (na installatie van de OCMW-raden) geactualiseerd; ook deze teksten werden aan het kabinet bezorgd. **Onderstaande nota vormt een voorlopige inventarisatie van opmerkingen bij de aangepaste conceptnota.**

2 Weinig of geen concept

De VVSG ontwaart weinig concept in de nota. Nergens wordt duidelijk gemaakt wat de visie van de minister is op de bestuurlijke toekomst van de OCMW's in Vlaanderen. Nochtans is er voldoende materiaal voorhanden waarop de minister zich kan inspireren. We verwijzen hiervoor naar het advies 2-2002 van de Hoge Raad voor Binnenlands Bestuur van 6 augustus 2002 over de verhouding tussen gemeente en OCMW en naar het onderzoeksrapport 'Naar een optimale verhouding tussen gemeente en OCMW' van Filip Derynck, Geert Bouckaert, Rudolf Maes, Koen Verhoest en Bram Verschuere dat hieraan ten grondslag lag. Dit rapport en het advies van de HRBB gaan uitgebreid in op de bestuurlijke context van de OCMW's in Vlaanderen, vertrekkend van een probleemanalyse vanuit de praktijk en met een duidelijke visie voor ogen.

3 Te weinig stof voor nieuw decreet

De conceptnota beperkt zich grotendeels tot het kopiëren van elementen uit het gemeentedecreet (GD). Als dat het enige concept is, dan raden we de minister aan om het voorontwerp van decreet op te bouwen als een wijziging aan de OCMW-wet en niet als een volledig nieuwe tekst die de OCMW-wet vervangt en opheft op die onderdelen waarvoor de Vlaamse decreetgever bevoegd is. Werken met wijzigingen aan de bestaande OCMW-wet vermijdt dat men nieuwe teksten moet schrijven voor onderdelen die men inhoudelijk ongewijzigd wil laten. Nieuwe teksten roepen immers nieuwe interpretaties op. Het uitgangspunt moet zijn dat wijzigingen het werk op het terrein vergemakkelijken, niet onnodig bemoeilijken.

4 Klakkeloze kopie gemeentedecreet (GD) onaanvaardbaar

De conceptnota kopieert vrij klakkeloos het GD. Bijna nergens wordt gewag gemaakt van een evaluatie (en dus bijsturing) van dat GD. Vooreerst vindt de VVSG dat men enkel elementen uit het GD moet transponeren naar het OCMW-decreet als dat een verbetering is voor de werking van de OCMW's. Hierbij is voor de VVSG cruciaal dat ten allen tijde voor ogen wordt gehouden dat de bestuurlijke context afgestemd moet zijn op de federale opdracht die de OCMW's hebben. Deze opdracht is verwoord in de artikels 1 en 2 van de OCMW-wet: OCMW's zijn er om iedere burger in staat te stellen een menswaardig leven te leiden. Ten tweede mag men geen fouten en minder gelukkige oplossingen van het GD meenemen om ze nu ook bij de OCMW's in te voeren. Dat is onaanvaardbaar. Gemeenten hebben recht op bijsturingen, OCMW's verdienen het niet om met slechte oplossingen voor soms niet bestaande problemen te worden opgezadeld.

5 Timing

VVSG heeft gevraagd naar de timing die het kabinet vooropstelt en heeft aangedrongen op een parallelle behandeling in het Vlaams Parlement van de aanpassingen aan het GD en het nieuwe OCMW-decreet. Het kabinet gaat hiermee akkoord. De parlementaire besprekingen van beide decreten zouden plaatsvinden in de eerste maanden van 2008.

Algemene opmerking

We stellen vast dat het kabinet op vraag van de VVSG een aantal aanpassingen gedaan heeft aan de eerste conceptnota. Maar op onze opmerkingen met betrekking tot planning en financieel beheer werd totaal niet ingegaan (definitie dagelijks bestuur, goedkeuren internecontrole systeem, problematiek van het voorafgaand visum, kasbeheer, dubbele handtekening bij betalingen,...). De VVSG heeft hierover al verschillende voorstellen gedaan (zie VVSG-nota Voorstel tot aanpassing Gemeentedecreet, mei 2007). We stellen nu vast dat de fouten uit het GD gewoon overgenomen worden naar het OCMW-decreet en betreuren dit.

Bespreking per onderdeel

I. Algemene bepalingen

De opdrachtbepaling van de OCMW's en hun bestaansrecht zitten vervat in de huidige artikels 1 en 2 van de OCMW-wet. Deze artikels zijn federale artikels; het behoort niet tot de bevoegdheid van de gemeenschappen deze artikels te wijzigen (art. 5, §1, II, 2°, BWHI). De Vlaamse decreetgever kan dus zelf geen eigen missie (opdracht, doel) voor de OCMW's formuleren.

II. Het bestuur

II.1. De raad voor maatschappelijk welzijn

II.1.1. De organisatie van de raad voor maatschappelijk welzijn

- 1 Verkiesbaarheidsvoorwaarden : we stellen voor om de voorwaarde "Belg zijn" te schrappen. EU-onderdanen moeten ook OCMW-raadslid kunnen worden, net zo goed als ze gemeenteraadslid kunnen zijn. De VVSG kent het advies van de R.v.St. hieromtrent, maar stelt vast dat het kabinet dergelijke adviezen soms wel en soms niet volgt.
- 2 We stellen voor de verkiezingsprocedure te vereenvoudigen (zie VVSG-nota 23 februari 2007); het kabinet heeft dit onderzocht maar gaat er toch niet op in omdat het technisch te moeilijk zou zijn (risico op andere meerderheid in gemeenteraad en OCMW-raad). De VVSG blijft bij zijn standpunt en meent dat de lokale politieke partijen ermee rekening zullen houden om een zowel in de gemeenteraad als de OCMW-raad een meerderheid te vormen.
- 3 De VVSG is absolute tegenstander van een systeem van voordrachten met een einddatum; raadsleden krijgen van de kiezer een mandaat voor de duur van de legislatuur en worden dus ook geacht de hele legislatuur uit te doen; bovendien is het voor de continuïteit van het te voeren beleid en de afstemming met het ambtelijk apparaat zeer belangrijk dat eenzelfde ploeg de termijn uitdoet. Zijn er toch omstandigheden waardoor een raadslid zijn mandaat (onverwachts) niet kan uitdoen, dan voorziet de wet nu al in een persoonlijk opvolgersysteem. Wij passen voor een stelsel van een door het decreet georganiseerde opvolging.
- 4 De controle op de ontvankelijkheid van de voordrachtakten wordt expliciet bij de gemeenteraad gelegd. Dit is rijkelijk laat, want dit kan dan ten vroegste op de installatievergadering van de gemeenteraad. Het beoordelen van verkiesbaarheidsvoorwaarden wordt op dat moment ook overgelaten aan politici die een eigen of minstens partijbelang hebben. Bovendien heeft de minister voor betwistingen hierover een objectieve raad voor verkiezingsbetwistingen opgericht precies om de beoordeling over dergelijke zaken uit de politieke context te halen. De VVSG blijft dan ook voorstander van een toetsing door de gemeentesecretaris die objectief én tijdig kan oordelen of aan alle voorwaarden voldaan is, en met een duidelijke procedure (zie ook VVSG-nota 23 februari 2007). Door deze bevoegdheid expliciet bij een politiek orgaan (de gemeenteraad) te leggen wordt een moeilijke start (met klachten bij de Raad voor Verkiezingsbetwistingen) geïnstalleerd in plaats van een vlotte start van de nieuwe bestuursperiode.
- 5 De vaste datum voor de installatievergadering van de OCMW-raad wordt vastgelegd op basis van het begrip "werkdagen". We vragen in het decreet duidelijke algemene bepalingen over de berekening van termijnen. Het kabinet beperkt zich tot de definiëring van het begrip werkdagen in de context van de installatievergadering. Wij vragen een algemene bepaling over de berekening van de termijnen zoals in artikel 190 van het GD.

- 6 We blijven ons verzetten tegen de mogelijkheid dat OCMW-personeel gemeenteraadslid kan worden en gemeentepersoneel OCMW-raadslid. Zeker met de ruimere mogelijkheden om op elkaars personeel een beroep te doen, ontstaat een groot gevaar van rechter en partij. Het kabinet heeft een beperking ingevoerd waarbij maximaal eenderde van de raadsleden gemeentepersoneel kan zijn. Deze beperking verandert niets aan onze principiële bemerkingen.
- 7 We vragen verduidelijking over het moment dat “de opvolger geïnstalleerd is”. Indien dit moment gelijk is aan de eedaflegging, dan zijn we akkoord met de voorziene procedure. Het kabinet bevestigt dat dit moment de eedaflegging is.
- 8 Vermindering presentiegeld: dit moet mogelijk zijn op eenvoudig verzoek van het raadslid aan de financieel beheerder en zonder opgave van reden (eventueel in memorie verduidelijken welke situaties in eerste instantie beoogd worden). Er wordt verder onderzocht of we de vermindering van het presentiegeld kunnen koppelen aan de volgende voorwaarden : beperken tot situaties waarbij door cumul met andere inkomens dit inkomen zou ingekort worden (dus geen opbod creëren rond het zgn. spontaan verzaken aan het presentiegeld), met een vorm van automatisme en af te handelen op ambtelijk niveau. De problematiek moet vooral op federaal niveau geregeld worden. Het kabinet zal hiervoor politieke initiatieven nemen.
- 9 Geloofsbrieven: archaische term, heeft niets met geloof te maken en is ook geen brief. Beter: spreken over ‘controle of de raadsleden aan de verkiesbaarheidvoorwaarden voldoen’.
- 10 De Raad voor Verkiezingsbetwistingen spreekt zich uit over een heel pak aangelegenheden, doch toch enkel als er een betwisting is, veronderstellen we ? Wij vragen om ook in het decreet de verschillende mogelijkheden in te schrijven waarover de Raad voor Verkiezingsbetwistingen beschikt (verkiezingen geheel of gedeeltelijk vernietigen, ...).

II.1.2. De werking van de raad voor maatschappelijk welzijn

- 1 Inzagerecht, geheimhoudingsplicht: Het kabinet heeft naar aanleiding van analoge bepalingen bij het personeel toegestemd om ook voor raadsleden de geheimhoudingsplicht expliciet te blijven voorzien. De VVSG blijft voorstander van het terug invoeren van de tucht tegen gewone raadsleden wegens het schenden van de geheimhoudingsplicht.
- 2 Het recht van OCMW-raadsleden om fotokopieën te krijgen geldt volgens de aangepaste nota terecht niet voor de dossiers inzake individuele steun en recht op maatschappelijke integratie. We menen dat dit verbod uitgebreid moet worden tot alle dossiers die gaan over de persoonlijke levenssfeer. Op deze manier zouden ook personeelsdossiers en terugvorderingsdossiers niet gekopieerd kunnen worden.
- 3 Het verdagingsrecht van de burgemeester wordt vervangen door een verdagingsrecht van het college van burgemeester en schepenen. Wij zijn geen voorstander omdat het college van burgemeester en schepenen andere instrumenten heeft om overleg met het OCMW te organiseren (voorzitter in college, toezicht,...)

II. 1.3. De bevoegdheden van de raad voor maatschappelijk welzijn

1. Wat betekent de bevoegdheid van de raad over personeelsaangelegenheden, gegeven wat verder nog staat over bv. de delegatie van de aanstelling naar vast bureau en secretaris? Deze bepaling mag weg want de raad is in principe voor alles bevoegd wat niet door hemzelf gedelegeerd wordt of niet uitdrukkelijk door het decreet aan een ander orgaan van het OCMW toegewezen is. Bij de niet-delegeerbare bevoegdheden staan reeds een aantal zaken i.v.m. personeelsaangelegenheden, nl. organogram, personeelsformatie en rechtspositieregeling personeel.
2. Kan geëxpliciteerd worden welke beslissingen aan de goedkeuring van de of machtiging van de toezichthoudende overheid onderworpen zijn? Welke overheid wordt hiermee bedoeld? Gaat het ook over eventueel de subsidiërende overheid of niet? Als men hiermee het bestaande systeem bedoelt (huidig art. 27, §1, in fine) is er geen probleem.
3. In het GD ondervinden we problemen met de goedkeuring van het internecontrolesysteem¹ (ICS) door de gemeenteraad. Het voorstel hier (‘het goedkeuren van het kader van het internecontrolesys-

¹ Opmerkelijk is dat deze nota in de fout vervalt van het GD en het steeds over het ‘interne controlesysteem’ heeft, terwijl het eigenlijk gaat over het internecontrolesysteem, een systeem van interne controle.

teem') lijdt aan hetzelfde euvel, want er zal discussie blijven over wat tot het kader behoort, en wat niet. We stellen dus voor om deze goedkeuring te laten vallen en terug te grijpen naar het systeem dat al eerder bestond in de OCMW's, nl. dat het administratieve handboek (nu: ICS) ter informatie aan de raad wordt bezorgd. Dat kan gekoppeld worden aan de verplichting voor de secretaris om regelmatig over dat ICS aan de raad te rapporteren. Dat element vinden we nu niet in de conceptnota terug. Bovendien kan het niet dat de raad die toezicht moet houden op de werking van het systeem, ook de goedkeuring ervan moet doen. Antwoord kabinet : De VVSG heeft dit zelf gevraagd ! (wat niet klopt !)

4. De bevoegdheden van de raad over de definitie van dagelijks bestuur, het bepalen van de vaststelling van de voorwaarden van de overheidsopdrachten, enz, is een letterlijke kopie van het GD. Ondertussen zouden de schrijvers moeten weten dat er heel wat kritiek is op de onduidelijkheden hieromtrent in het GD, zeker wat betreft de bepalingen van Titel II GD (het gemeentebestuur, met de bevoegdheden van de organen) in relatie tot die van Titel IV (Planning en financieel beheer). Op het kabinet Keulen beschikt men over analyses over bv. de toepassing van de wetgeving overheidsopdrachten in relatie tot de bepalingen van het GD. Men moet die gebruiken om het GD bij te sturen en een betere regeling voor de OCMW's in te voeren.
5. De VVSG vraagt zich af wat er bedoeld wordt met het laatste punt in de lijst van niet-delegeerbare bevoegdheden: 'delegatie van het politieke naar het ambtelijke niveau'? Het kabinet gaat deze bepaling verduidelijken. Voorlopig omvat deze bepaling dat "de bevoegdheid om te delegeren" niet gedelegeerd kan worden van het politieke naar het ambtelijke niveau. De VVSG opteert voor een formule waarbij delegatie vanuit het vast bureau en de bijzondere comités wel mogelijk is, mits akkoord van de raad naar analogie met artikel 84, §2, °4 van de organieke wet.

II.2. De voorzitter en de ondervoorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn

II.2.1. De verkiezing van de voorzitter en de ondervoorzitter

1. De VVSG is absolute tegenstander van een door het decreet georganiseerd stelsel van gedeelde mandaten voor de voorzitter en ondervoorzitter(s) van het OCMW via een einddatum op de voordrachtsakte.
2. Voorzitter, ondervoorzitters, plaatsvervangende voorzitters, waarnemende voorzitters, zowel in de raad als in het vast bureau als in de bijzondere comités : we vragen een grondige opkuis van al die mogelijkheden in een doorzichtig systeem dat duidelijk maakt wie de voorzitter vervangt bij zijn afwezigheid. De bepalingen in de aangepaste conceptnota zijn nog steeds te ingewikkeld.
3. Wat tijdelijke vervanging van de voorzitter betreft, wil de VVSG terug naar de bepaling van vóór het mini-decreet : in eerste instantie duidt de voorzitter aan wie hem vervangt tijdens zijn afwezigheid; als de voorzitter dit nalaat bepaalt de raad wie waarnemend voorzitter is; als ook de raad dit nalaat is het oudste raadslid in jaren waarnemend voorzitter. Als er ondervoorzitters zijn, vervangen zij de voorzitter in volgorde van hun rangorde (eerste en tweede ondervoorzitter).
4. Waarom kan de voorzitter in het college van burgemeester en schepenen pas vervangen worden na 12 weken? Waarschijnlijk worden deze 12 weken ingeschreven om te vermijden dat de politieke samenstelling van het college kan wijzigen. Weegt deze mogelijke situatie op tegen het feit dat het OCMW 3 maand niet vertegenwoordigd is in het college, zodat gedurende 3 maand geen overleg plaatsvindt tussen het OCMW en de gemeente? Bovendien zorgt de afwezigheid van de voorzitter op zich al voor een andere politieke verhouding binnen het college.
5. Heel de problematiek van de ondervoorzitters hangt samen met het concept van het vast bureau : willen we een collegemodel in de OCMW's (vast bureau als emanatie van de meerderheid en uitvoerend orgaan van het OCMW met daarin ook plaats voor ondervoorzitters) of pleiten we voor het behoud van het huidige voorzittersmodel (voorzitter voert beleid uit, het vast bureau neemt enkel kleinere beslissingen van dagelijks bestuur en is proportioneel samengesteld). Uit de conceptnota kunnen we niet afleiden wat de minister nu eigenlijk wenst. Het kabinet stelt ter zake geen bepaald concept voor.

II.2.2. De bevoegdheden van de voorzitter en de ondervoorzitter

1. Cfr. Supra
2. Het kabinet bevestigt dat enkel bevoegdheden die aan de voorzitter toekomen aan de ondervoorzitter

ter gedelegeerd kunnen worden.

II.3. Het vast bureau en de bijzondere comités

II.3.1. De organisatie van het vast bureau en de bijzondere comités

1. Als het vast bureau facultatief is, kan men moeilijk bij decreet bevoegdheden aan het vast bureau voorbehouden. Alle bevoegdheden zijn dan logischerwijze toegewezen bevoegdheden, zoals bij bijzondere comités. Waarom wil men het vast bureau facultatief maken of zelfs afschaffen? In 1993 werd het verplicht gemaakt; wat zijn de ervaringen sindsdien? Welke visie heeft het kabinet hierop?
2. In de verdere tekst gaat men er steeds van uit dat er een vast bureau is: met andere woorden, er is vaak geen scenario voor het geval er geen vast bureau is (cf. II.3.3 wekt de indruk dat er wettelijk bepaalde bevoegdheden aan het vast bureau kunnen worden toegewezen; als dat zo is, kan men het uiteraard niet afschaffen...).
3. Het al dan niet facultatief karakter van het vast bureau is een dermate ingrijpende wijziging in de politieke organisatie van het OCMW dat de VVSG hierover thans geen standpunt kan innemen. Ook hier is politieke teugkoppeling naar het directiecomité van de afdeling OCMW's en naar de ruimere groep van OCMW's noodzakelijk.
4. Vervanger van voorzitter: cfr. Supra

II.3.2. De werking van het vast bureau en de bijzondere comités

1. VVSG vraagt wat de draagwijdte is van de bepaling dat de regels over werking van het vast bureau en bijzonder comité opgenomen worden in het huishoudelijk reglement? Volgens het kabinet wil men hier een bepaling opnemen analoog aan de huidige bepalingen (zoals in artikel 35 van de organieke wet).
2. Notulen meedelen: beter is: ter inzage leggen; het opsturen van notulen van besloten vergaderingen is omwille van de privacy niet opportuun. Kabinet wil eventueel een uitzondering maken voor notulering over individuele dossiers van maatschappelijke dienstverlening. Volgens ons moet deze uitzondering gelden voor alle dossiers die gaan over de persoonlijke levenssfeer. Zie discussie bij II.2.1.2.

II.3.3. De bevoegdheden van het vast bureau en de bijzondere comités

1. De VVSG wil de aanstellingsbevoegdheid met betrekking tot personeel laten doordelegeren aan leidinggevenden.
2. We merken op dat hier bepalingen opgenomen worden die bevoegdheden toekennen aan het vast bureau. Dit is eigenaardig aangezien het vast bureau facultatief is. Als men bovendien voorbehouden bevoegdheden van het vast bureau niet delegerbaar maakt (vb: optreden in spoedeisende gevallen bij overheidsopdrachten), dan dreigt de organisatie vast te lopen op het niveau van de raad.

II.4. Rechtspositie, tucht en aansprakelijkheid

1. Nagenoeg alle OCMW-voorzitters die lid zijn van het college melden ons dat de combinatie van beide mandaten loodzwaar is, zeker als men er nog eens extra bevoegdheden in het college bij krijgt. Het gaat over het zwaarste mandaat naast het burgemeesterschap. Dit werk wordt niet gehonoreerd. Pleiten voor een betere verloning voor voorzitters die ook schepen zijn (b.v. 75 % van de burgemeesterswedde voor gemeenten tot 50.000 inwoners, 90 % voor gemeenten met meer dan 50.000 inwoners). Bovendien heeft een OCMW-voorzitter een veel grotere verantwoordelijkheid (één persoon verantwoordelijk voor een ganse organisatie) dan een schepen.
2. In de huidige stand van zaken krijgt de waarnemende voorzitter vanaf het ogenblik dat hij de voorzitter gedurende minstens één maand vervangen heeft een voorzitterswedde en moet de voorzitter in voorkomend geval de wedde die hij in het begin van de maand ontvangen heeft terugstorten. Dit lijkt ons onbillijk voor situaties van ziekte en arbeidsongeval; hier zou men moeten werken met een gewaarborgde maandwedde voor de voorzitter. Kabinet onderzoekt piste van een soort gewaarborgd maandloon bij ziekte of arbeidsongeval voor voorzitters die geen ander inkomen hebben dan hun voorzitterswedde.
3. De aanvulling van de wedde in geval van verlies wegens cumulatie op de grens van de wedde van een schepen uit een gemeente met 50.000 inwoners: De VVSG heeft reeds vroeger aan het kabinet laten weten dat deze regeling te gronde herbekeken moet worden, zowel voor burgemeester en

schepenen als voor OCMW-voorzitters en –ondervoorzitters.

4. De vertrouwenspersoon die een gehandicapt raadslid bijstaat, zou volgens de interpretatie van het kabinet enkel een presentiegeld krijgen voor de vergaderingen van de raad en het vast bureau. Wij zijn het hier niet mee eens en verwijzen naar de huidige bepalingen in de organieke wet waarbij de vertrouwenspersoon ook een presentiegeld ontvangt voor bijstand in de bijzonder comités. We vinden dat een gehandicapt persoon over de mogelijkheden moet beschikken om politiek actief te zijn als OCMW-raadslid. Het kabinet onderzoekt. De VVSG is voorstander van de huidige tekst die zegt dat een vertrouwenspersoon recht heeft op een presentiegeld onder dezelfde voorwaarden als een werkend lid.

II.5. De diensten van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn

II.5.2.a. Gemeenschappelijke bepalingen

1. Heel de regeling van de deeltijdse en voltijdse secretarissen en ontvangers moet worden herzien. De VVSG is het totaal oneens met de kabinetsvoorstellen ter zake en handhaaft zijn eigen voorstel (zie VVSG-nota 23 februari 2007).
2. Vrijstelling diplomaveisten gewestelijke ontvangers : zie voorstel in VVSG-nota 23 februari 2007: ‘De Vlaamse regering stelt het statuut van de gewestelijk ontvanger vast. Daarbij kan de Vlaamse regering afwijken van de bepalingen van deze wet die betrekking hebben op de rechtspositieregeling van de financieel beheerders van de OCMW’s. Bij een vacature van financieel beheerder bij een OCMW van een gemeente die 20.000 inwoners of minder telt kan de raad voor maatschappelijk welzijn een gewestelijk ontvanger benoemen.’
3. De gemeente en het OCMW kunnen gebruik maken van elkaars personeel. Het is volgens ons niet nodig dit nog eens expliciet te herhalen voor de maatschappelijke werkers. De VVSG wijst nogmaals op mogelijke vormen van belangenvermenging (personeelslid – raadslid) die kunnen ontstaan.
4. Eedaflegging secretaris en financieel beheerder: in voorstel VVSG-nota 23 februari 2007 ook in handen van de voorzitter (idem huidige situatie).

II.5.2.b. De secretaris

1. De secretaris rapporteert altijd aan de voorzitter en aan het bevoegde orgaan (beter dan raad)
2. Hier is sprake van ‘leidinggevende ambtenaren’ en ‘iedere ambtenaar’. In het GD komt het woord ambtenaar niet voor maar spreekt men alleen nog over personeelsleden. Ook in het OCMW-decreet deze terminologie hanteren.
3. In het GD is geen sprake van leidinggevend, mede omdat deze term leidt tot discussie. Voor de delegatie door de secretaris zegt het GD alleen dat die daarbij het organogram moet volgen, wat veel meer ruimte laat aan de besturen zelf.
4. Wij vragen de verplichting dat de OCMW-secretaris aanwezig is op het college van burgemeester en schepenen wanneer punten besproken worden van het OCMW waarvoor verplicht een advies moet gevraagd worden. Voor andere punten over het OCMW die besproken worden op het college kan de secretaris aanwezig zijn voor zover de voorzitter van het OCMW dit wenst.

II.5.2.c. De financieel beheerder

1. De woorden ‘met uitzondering van het kasbeheer’ staan niet in het GD en berusten op een foutieve interpretatie van het GD. Het Vlaams parlement heeft uitdrukkelijk de zin ‘De secretaris is belast met de uitvoering van de betalingen en het chartale kasbeheer’ geschrapt. Op het kabinet (en in de omzendbrieven bij het GD) blijft men zegen dat de secretaris belast is met het kasbeheer, de munten en biljetten dus, en men dreigt deze absurde regeling nu te kopiëren naar de OCMW’s. Dit mag niet gebeuren. Er is geen enkele CEO van een onderneming die belast is met het beheer van de munten en biljetten. Bovendien lijkt dit nu niet meteen een probleempunt binnen de lokale besturen. Voorts veroorzaakt de tweedeling munten en biljetten (secretaris) / thesauriebeheer (financieel beheerder) veel praktische problemen zelfs een pak administratieve overlast (bv. bij de verkoop van een onroerend goed moet de secretaris de bankcheque ontvangen, want volgens het kabinet behorend bij het kasbeheer, maar geen kwijting geven, want dat is de bevoegdheid van de financieel beheerder, die verantwoordelijk is voor de invordering van de ontvangsten).
2. ‘beslissingen van het OCMW met budgettaire en financiële impact’: letterlijke overname van het GD, waar verder over hetzelfde staat: ‘de voorgenomen financiële verbintenissen’; men dreigt nu (cf.

wat in IV.3.1 staat) dezelfde verwarrende terminologie in te voeren voor de OCMW's.

3. Er moet ook hier een bepaling opgenomen worden waarin staat dat als men in andere regelgeving 'ontvanger' leest, dit voortaan begrepen moet worden als financieel beheerder.

II.5.2.e. Het managementteam

1. We vragen om de zin "De voorzitter van het OCMW maakt zonder stemrecht deel uit van het managementteam indien hij dit wenst." te schrappen. Dit betekent dat het wel kan dat de voorzitter deel uitmaakt van het managementteam, maar dat de decreetgever dit niet zelf voorstelt. Het kabinet onderzoekt dit.

II.5.3. Interne controle

1. In het GD ondervinden we problemen met de goedkeuring van het internecontrolesysteem (ICS) door de gemeenteraad. Het voorstel hier ('het kader is onderworpen aan de goedkeuring van de raad') lijdt aan hetzelfde euvel, want er zal discussie blijven over wat tot het kader behoort, en wat niet. We stellen dus voor om deze goedkeuring te laten vallen en terug te grijpen naar het systeem dat al eerder bestond in de OCMW's, nl. dat het administratieve handboek (nu: ICS) ter informatie aan de raad wordt bezorgd. Dat kan gekoppeld worden aan de verplichting van het GD voor de secretaris om regelmatig over dat ICS aan de raad te rapporteren. Dat element vinden we nu niet in de conceptnota terug. Een tussenoplossing zou kunnen zijn dat het ICS onder de verantwoordelijkheid van de secretaris valt, de secretaris hierover aan de RMW rapporteert, de RMW hierover vragen kan stellen en opmerkingen kan maken en er een procedure voorzien wordt voor situaties waarbij de secretaris in gebreke blijft (waardoor het ICS niet functioneert). Kabinet bekijkt dit.

III. Personeel

III.1. De personeelsformatie

1. Wenselijkheid van kabinetspersoneel? De VVSG is niet echt gewonnen voor dit idee; de voorzitter moet met de eigen OCMW-administratie werken. Als men vanuit een pragmatische benadering deze problematiek toch wil regelen (om de huidige schemerzone weg te werken) dan kan de VVSG leven met de denkpiste van het kabinet dat de OCMW-voorzitter die lid is van het schepencollege slechts eenmaal kabinetspersoneel kan krijgen, hetzij via het OCMW, hetzij via de gemeente. Het verbod om deeltijds op het kabinet te werken en deeltijds in een OCMW-dienst, zouden we schrappen.

III.2. De rechtspositie van het personeel

III.2.1. Algemene bepaling

1. Niet akkoord om regeling GD over te nemen, zie tekst VVSG-voorstel 23 februari 2007 (art. 56 quinquies) :
 - o keuze tussen statutair en contractueel;
 - o in principe overeenstemmende rechtspositieregeling van de gemeente;
 - o afwijkingen zijn mogelijk door de raad voor maatschappelijk welzijn, onder de minimale voorwaarden die VR stelt, voor zover het specifieke karakter van sommige diensten en voorzieningen van het OCMW het nodig zou maken, zoals het hoofdzakelijk verrichten van activiteiten in mededinging met andere marktdeelnemers of die door een andere overheid gesubsidieerd worden. Het is absoluut noodzakelijk dat voor sommige diensten collectief afgeweken wordt van de rechtspositieregeling van de gemeenten. Hiervoor is een besluit nodig van de Vlaamse regering dat de minimale voorwaarden vaststelt voor sommige diensten (vb rusthuizen).
 - o onder de minimale voorwaarden die VR vaststelt, bepaalt de RMW de rechtspositieregeling van de betrekkingen die niet bestaan bij de gemeente;
 - o ziekenhuispersoneel : beheerscomité bepaalt de afwijkingen, onder de minimale voorwaarden die de VR stelt.

III.2.2. Rechtspositieregeling

1. Cfr. supra (art. 56 quinquies VVSG-voorstel)

III.2.3. Aanstelling, ontslag en eedaflegging

1. Aanstellingsbevoegdheid principieel bij de raad.
2. Naast mogelijke delegatie (exclusief aanstelling secretaris en financieelbeheerder) naar vast bureau, bijzonder comité en/of secretaris, ook delegatie naar managementteam
3. Secretaris moet eigen bevoegdheid kunnen doordelegeren aan leidinggevende personeelsleden aangeduid in het organogram.
4. Art. 56octies uit VVSG-voorstel : aanwervingen bij hoogdringendheid, zelfs buiten formatie (tijdelijke bedieningen, in geval van ramp) door secretaris of door budgethouder (dit laatste enkel voor dringende vervangingen, dus binnen de formatie), zelfs met afwijking van de aanwervingvoorwaarden en tot maximaal 2 jaar.
5. Eedaflegging overige personeelsleden: De VVSG is geen voorstander. Meerwaarde? Moet dit ook voor tijdelijke contractanten, studenten, sociale tewerkstellingsprojecten (bijv art. 60-ers)? Volgens ABB is de eedaflegging enkel nodig voor personeelsleden die in de formatie staan. De conceptnota verwijst enkel naar het GD, waar deze bepaling niet in vermeld staat.

III.2.4. Deontologie

1. Positief dat geheimhoudingsplicht hier expliciet opgenomen is. (cfr. II.1.2)

III.2.5. De evaluatie van het personeel

1. Als er geen vast bureau is, kunnen ze geen rapport maken en zijn we geen een voorstander om dit toe te wijzen aan een bijzonder comité, omdat er dan speciaal een bijzonder comité opgericht zou moeten worden.

III.3. Mobiliteit

1. We veronderstellen dat het kabinet hiermee ook de externe mobiliteit bedoelt (mobiliteit tussen verschillende overheden), naar analogie van het GD en uit te werken via uitvoeringsbesluiten. Antwoord : ja.

III.4. Tucht

1. Hoorzittingen niet openbaar, tenzij op verzoek personeelslid: dit laatste leidt in de gemeenten en OCMW's tot problemen wanneer een getuige dit niet wil. VVSG-voorstel: "Hoorzittingen zijn niet openbaar, tenzij het personeelslid erom verzoekt. Niettemin kan een getuige te allen tijde de beslotenheid van zijn getuigenis vragen".
2. Gaat men verwijzen naar GD of de tekst integraal overnemen? Bij voorkeur verwijzen, want dan geldt elke toekomstige aanpassing van het Gemeentedecreet automatisch voor de OCMW's.

IV. Planning en financieel beheer

IV.2. Planning

1. Het verplicht advies geldt enkel voor die gemeenten waar de OCMW-voorzitter lid is van het college; in de andere gemeenten moet dit advies van het overlegcomité gemeente-OCMW komen.
2. Waarom zou het budget dat binnen de grenzen van het meerjarenplan blijft voor advies naar college moeten? Antwoord : als de beleidsopties veranderen zonder dat de gemeentelijke dotatie verandert. Is nu ook reeds zo (art. 104bis OCMW-wet).

IV.3. Uitvoering van het budget, budgethouderschap en beheer van middelen

IV.3.1. Budgethouderschap

1. Alvorens men de bepalingen van het GD over het budgethouderschap overneemt, zou men het GD op dat vlak eerst grondig moeten evalueren. Nu rijzen er op het terrein zeer veel vragen, vooral door de vaak zeer moeilijke samenhang tussen de titels II (met de bevoegdheden van de verschillende organen) en titel IV (Planning en financieel beheer).
2. Cf. de opmerkingen bij II.5.2.c over de verschillende omschrijvingen van voorgenomen beslissingen of verbintenissen waarvoor een visum vereist is. Inconsequenties GD niet kopiëren!
3. De bepaling uit het GD dat de Vlaamse regering de grenzen vastlegt binnen dewelke de raad bepaalde handelingen van dagelijks bestuur kan vrijstellen van een voorafgaand visum moet men evalueren:

- Ze is vandaag alleen aan bedragen gekoppeld, wat een fijnere invulling in de besturen (bv. op basis van het type verrichting) uitsluit.
- Het werken met een grensbedrag (vandaag 5.500 euro excl. BTW) leidt ertoe dat in een groot bestuur veel meer verrichtingen aan een visum zijn onderworpen dan in een klein bestuur. Is dat de bedoeling?

De VVSG heeft eerder al voorgesteld om de vrijstellingen van visum helemaal aan de gemeenten (en dus de OCMW's) over te laten, bv. binnen de grenzen voorgesteld door de financieel beheerder).

4. Overruling van een geweigerd visum moet kunnen maar:
 - Niet zoals in het GD waarbij dan meteen de hele procedure wordt stilgelegd tot het toezicht zich heeft uitgesproken (nodeloze uitvergroting van wat misschien alleen een interpretatieverschil is);
 - Overruling moet ook kunnen bij het weigeren van een visum omwille van het ontbreken van de nodige budgettaire middelen. Nu is in het GD in dat geval geen overruling mogelijk.
5. Zie opmerkingen geformuleerd in II.5.2.c over kasbeheer.

IV.3.2. Uitvoering van de betalingen, inning van de ontvangsten en beheer van kasmiddelen

1. Waarom moeten ambtshalve afnames (eventueel onder een andere term) mogelijk blijven? Of bedoelt men de domiciliëringen, die in tegenstelling tot ambtshalve afnames, gebeuren met de voorafgaande toestemming van het bestuur?
2. Financieel beheerder moet verantwoordelijk zijn voor de kas i.p.v. de secretaris.
3. De VVSG is tegen principe dubbele handtekening (zie vroegere nota's hierover die reeds aan het kabinet bezorgd werden).

IV.4. Boekhouding, financiële rapportering en kascontrole

1. 'dubbel boekhouden': dit hoort in een uitvoeringsbesluit thuis, niet in een decreet.

IV.5. Inventaris, jaarrekening en kwijting

1. De tekst heeft het alleen over een tekort in de jaarrekening. Wat gebeurt er bij een positief kasverschil, bij een andere fout, ...?

V. Bepalingen over de werking

V.1: Akten van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn

1. Positief dat men de delegatiemogelijkheden van de secretaris voor het plaatsen van een handtekening wil verruimen in vergelijking met het GD. Belangrijk is echter ook dat op dat vlak het GD wordt aangepast, want vandaag is het een achteruitgang tegenover de NGW. Dit punt is inhoudelijk hetzelfde als punt 3.
2. Zelfs al is de secretaris aanwezig op een bijzonder comité, dan maakt dat hem niet verantwoordelijk voor de notulen. Dit blijft de verantwoordelijkheid van de verantwoordelijke van de sociale dienst.
3. Begrijpen we het goed dat de conceptnota de huidige delegatiemogelijkheden m.b.t. de handtekeningbevoegdheid uit de OCMW-wet wil behouden (art. 28, §2)?

V.2. Goederen van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn

1. Middelen van het OCMW aanwenden voor participatie in een gemeentelijke EVA van privaatrecht: waarom wordt dit voorgesteld? Is het niet eerder logisch om ervoor te pleiten dat het OCMW zelf een EVA van privaatrecht kan oprichten (een uitbreiding van hoofdstuk XIIbis of XIIter)?

V.3. optreden in rechte

1. Akkoord met de voorstellen
2. Wat is nu het standpunt van het kabinet over de aanvulling van deze bepalingen met het VVSG-voorstel om de mogelijkheid te creëren om een jurist uit een OCMW-samenwerkingsverband te laten optreden voor een OCMW dat er lid van is (zie VVSG-voorstel 23 februari 2007)?

V.5: Contracten

1. Het lijkt wenselijk de GD-regeling over te nemen. Volgens ABB is dit niet nodig; OCMW's kunnen onderling contracten afsluiten zonder dat dit expliciet in het decreet moet geregeld worden.

VI. Participatie

VI.3. Voorstellen van burgers

1. Wij vinden dergelijke bepaling niet zinvol voor OCMW's. De betrokkenheid van de burger moet gestimuleerd worden zoals in VI.2, doch het voorgestelde instrument is niet nuttig in de OCMW-context.

VI.3. Verzoekschriften

2. Wij vinden dergelijke bepaling niet zinvol voor OCMW's. De betrokkenheid van de burger moet gestimuleerd worden zoals in VI.2, doch het voorgestelde instrument is niet nuttig in de OCMW-context.

VII. De intern verzelfstandigde agentschappen van het OCMW

1. Externe verzelfstandiging moet wél voorzien worden (hoofdstukken XII, XIIbis en XIIter); zie VVSG-voorstel 23 februari 2007.
2. Bijzondere ontvanger: het is onduidelijk waarom de ruime delegatiemogelijkheden in het decreet een bijzondere ontvanger overbodig zouden maken. Deze mogelijkheid niet voorzien betekent dat alles bij de financieel beheerder terecht komt.

VIII. Bestuurlijk toezicht en externe audit

VIII.1. Bestuurlijk toezicht

1. Wat staat er op de beperkte lijst van aangelegenheden waarvoor het goedkeuringstoezicht nog zou gelden? Nu zijn er nagenoeg geen meer, zeker niet als men het goedkeuringstoezicht op de jaarrekening door de gouverneur afschaft (machtiging VR na advies college voor onteigeningen ten algemene nutte). Dat moet opgenomen worden in het decreet, en dus bekend zijn.
2. In tegenstelling tot de indruk die wordt gewekt, bestaat er in het GD wel nog goedkeuringstoezicht op de rekeningen, nl. in het geval de gemeenteraad de aanbevelingen van de externe-auditcommissie niet volgt.
3. De lijst die moet opgestuurd worden: we pleiten voor het behoud van de huidige toestand (art. 111 OCMW-wet: men moet enkel de besluiten m.b.t. niet-delegeerbare materies opsturen). Kabinet wil de lijstbesluiten uitbreiden tot alle besluiten die door de RMW genomen worden (niet: vast bureau, BC's, voorzitter, budgethouders en andere delegaties).

VIII.2. Externe audit

1. In tegenstelling tot de indruk die wordt gewekt, bestaat er in het GD wel nog goedkeuringstoezicht op de rekeningen, nl. in het geval de gemeenteraad de aanbevelingen van de externe-auditcommissie niet volgt.
2. Er wordt voor gekozen om de externe-auditcommissies zowel voor gemeenten als voor OCMW's te laten werken. Dit is verdedigbaar. Wat we niet vernemen is:
 - o Wat gebeurt er met de mensen die vandaag belast zijn met de externe audit op de OCMW's? Worden die automatisch in het nieuwe systeem opgenomen, of gaat men de normen verstrengen?
3. OCMW's kennen vandaag ook interne audit (deels door ontvanger, deels door interne auditcommissie). Wat gebeurt daarmee? Antwoord: OCMW's beslissen zelf of en hoe ze een interne audit organiseren.
4. Hoe ver reikt de bevoegdheid van de externe auditcommissie, kunnen ze ook uitgaven schrappen? Antwoord: wordt onderzocht.

IX. Samenwerking met de gemeente

1. vervanging voorzitter in college (zie II.2.1 °4)

X. Hoge Raad voor maatschappelijk welzijn en studiedienst

1. We pleiten voor het behoud van de huidige regeling (art. 116 en 117 OCMW-wet). Het gaat om

welzijn, dat is geen bevoegdheid van de minister van binnenlandse aangelegenheden. Kabinet : strategische adviesraden nemen deze rol over.

2. Kan kabinet deze organen afschaffen?

XI. Overgangs-, wijzigings- en opheffingsbepalingen

Wijzigingen aan het gemeentedecreet (niet opgenomen in (aangepaste) conceptnota)

Het VVSG-voorstel bevat ook een aantal wijzigingen aan het gemeentedecreet m.b.t. aangelegenheden die verband houden met de verhouding gemeente-OCMW. Deze moeten meegenomen worden.

Concreet gaat het over de volgende aangelegenheden :

1. verduidelijken van de verhouding tussen de gemeenteraad en de OCMW-voorzitter die lid is van het college : de voorzitter kan enkel ondervraagd worden over aangelegenheden van het OCMW waarover de gemeenteraad een specifieke bevoegdheid heeft;
2. de secretaris van het OCMW staat de voorzitter van het OCMW bij op de vergaderingen van het college waarbij de OCMW-aangelegenheden waarover het college advies moet geven besproken worden, daarnaast kan de voorzitter hem steeds voor andere aangelegenheden uitnodigen;
3. de secretaris van het OCMW woont de vergaderingen van het managementteam van de gemeente bij;
4. instellen van een beroepsprocedure bij de gouverneur als de gemeente verzuimt het verplicht voorafgaandelijk advies van het OCMW in te winnen;
5. de gemeente moet zelf opdraaien voor de gevolgen van eigen beslissingen die weerslag hebben op de budgetten en het beheer van het OCMW indien de OCMW-raad hierover geen eensluidend advies heeft uitgebracht.

Wijzigingen aan het Besluit van de Vlaamse regering van 19 januari 2007 houdende het statuut van de lokale en provinciale mandataris (niet opgenomen in (aangepaste) conceptnota)

In de conceptnota staat onder II-4.1. dat de wedde van de voorzitter deze van een schepen blijft. Onrechtstreeks wordt hiermee verwezen naar het B. VI. Reg. van 19/01/2007: de VVSG vraagt een gemakkelijker berekeningsbasis voor de mandatariswedde. De huidige berekeningswijze vertrekt immers van de parlementaire vergoeding. Deze vergoeding is geen vast bedrag, maar is samengesteld uit een basisvergoeding, een kostenvergoeding, een eindejaarstoelage en een vakantiegeld. Dit heeft tot gevolg dat de parlementaire vergoeding dit jaar alleen al drie keer zal wijzigen. Het gaat telkens om zeer minime aanpassingen, die de personeelsdiensten wel met zeer veel werk opzadelen. Ook de pensioenen moeten telkens geperequateerd worden.

De VVSG vraagt dat de mandatariswedde niet meer om de haverklap gewijzigd moet worden, en stelt een vast bedrag voor. Er zijn hier verschillende pistes mogelijk:

- vaste barema's;
- de mandatariswedde baseren op een percentage van de parlementaire basisvergoeding;
- de Vlaamse regering 'fixeert' elk jaar, bijv. in oktober jaar N, het basisbedrag, waardoor in het hele jaar N+1, op indexeringen na, geen verhogingen moeten plaatsvinden. Dan kunnen ook de percentages blijven staan in het B. VI. Reg 19.1.2007.

Brussel, 10 september 2007